

P.Z. br. 426

HRVATSKI SABOR

Klasa: 340-01/09-01/02

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 4. kolovoza 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 137. i 153. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o javnim cestama, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 30. srpnja 2009. godine uz prijedlog da se sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Božidara Kalmetu, ministra mora, prometa i infrastrukture, Zdravka Livakovića i Dražena Bregleca, državne tajnike Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, te mr. sc. Katarinu Čop Bajde, ravnateljicu u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

P.Z. br. 426

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 340-01/09-01/01

Urbroj: 5030114-09-2

Zagreb, 30. srpnja 2009.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 04-08-2009		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
<i>340-01/09-01/02</i>	<i>65</i>	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
<i>50-09-01</i>	<i>1</i>	<i>-</i>

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o javnim cestama, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske, članka 129. i članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o javnim cestama, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Božidara Kalmetu, ministra mora, prometa i infrastrukture, Zdravka Livakovića i Dražena Bregleca, državne tajnike u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, te mr. sc. Katarinu Čop Bajde, ravnateljicu u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.

PREDSJEDNICA
Jadranka Kosor
Jadranka Kosor, dipl. iur.
ZAGREB
REPUBLIKE HRVATSKE

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, srpanj 2009.

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Zakonom o javnim cestama („Narodne novine“, broj 180/04., 82/06., 138/06., 148/08., 152/08. i 38/09.) je uređen pravni položaj javnih cesta, građenje i održavanje javnih cesta, mjere za zaštitu javnih cesta i prometa na njima, koncesije za javne ceste, upravljanje, financiranje i nadzor javnih cesta. Javna cesta je opće dobro i na javnim cestama se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi. Javne se ceste razvrstavaju u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Za uporabu državnih cesta i pojedinačnih objekata na državnim cestama, odlukom Vlade, može se uvesti i naplata cestarine. Zakonom su utvrđeni planski dokumenti i to: strategija razvitka javnih cesta, koju donosi Hrvatski sabor, program građenja i održavanja javnih cesta za četverogodišnje razdoblje koji donosi Vlada Republike Hrvatske, te godišnji provedbeni planovi koje donose subjekti koji upravljaju javnim cestama: Hrvatske autoceste d.o.o. za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje autocesta, Hrvatske ceste d.o.o. za upravljanje, građenje i rekonstrukciju te održavanje državnih cesta, te županijske uprave za ceste koje upravljaju županijskim i lokalnim cestama.

Važećim Zakonom o javnim cestama propisano je da se koncesijom stječe pravo građenja i upravljanja autocestom i pojedinim objektima na državnoj cesti, koje uključuje pravo gospodarskog korištenja, pravo rekonstrukcije i održavanja tijekom koncesijskog razdoblja i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje objekata i obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, snabdijevanja gorivom, servisnih usluge, i sl. Koncesije dodjeljuju Hrvatski sabor za razdoblje od 33 godine i više, odnosno Vlada Republike Hrvatske za razdoblje do 33 godine. Koncesija se dodjeljuje nakon provedenog javnog natječaja. Zakon ne omogućuje koncesiju za županijsku ili lokalnu cestu, što je vezano za članak 6. u kojem je uvođenje naplate cestarine predviđeno samo na autocesti ili na pojedinačnom objektu na državnoj cesti. Naime, na županijskim i lokalnim cestama promet se ne smije ograničiti samo za motorna vozila, već se na tim javnim cestama mora omogućiti mješoviti promet, uz ograničenja brzine, a korisnik tih javnih cesta nema alternativnu javnu cestu odgovarajućeg ranga koju bi mogao koristiti bez plaćanja cestarine.

Od 1995. godine do danas dodijeljene su tri koncesije za autoceste i sklopljeni ugovori o koncesiji koji su još u tijeku realizacije:

- za Istarski ipsilon, koncesionar BINA ISTRA d.d. Pula u mješovito francusko-hrvatskom vlasništvu,
- za autocestu A1 Zagreb-Bosiljevo i A6 Bosiljevo-Rijeka, koncesionar Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. u vlasništvu Republike Hrvatske,
- za autocestu A2 Zagreb-Macelj, koncesionar Autocesta Zagreb-Macelj d.o.o., u mješovito njemačko-hrvatskom vlasništvu.

Odredbe o koncesijama u Zakonu o javnim cestama bile su usklađene sa ranijim Zakonom o koncesijama iz 1992. godine.

U 2008. godini, u procesu usklađivanja hrvatskog zakonodavstva sa pravnom stečevinom EU, donesen je novi Zakon o koncesijama („Narodne novine“, broj 125/08.) kojim je drugačije uređen postupak davanja, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije i prestanak koncesije, te Zakon o javno-privatnom partnerstvu. S odredbama navedenih zakona moraju se uskladiti odredbe o koncesiji u Zakonu o javnim cestama.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Prijedlogom ovog Zakona predlaže se usklađivanje sa Zakonom o koncesijama. Usklađivanje Zakona o javnim cestama sa Zakonom o koncesijama izvršeno je na način da u Prijedlog Zakona nisu unesene, odnosno prepisane odredbe Zakona o koncesijama, već su u Prijedlogu Zakona izmijenjene odnosno brisane odredbe koje su uređene Zakonom o koncesijama ili je upućeno na njihovu primjenu. Kada je Zakon o koncesijama predvidio da se neko pitanje može urediti posebnim propisom, ako je ocijenjeno potrebnim to je i učinjeno u predloženim izmjenama i dopunama Zakona.

Prema Zakonu o koncesijama, na davanje koncesija poslije 1. siječnja 2009. godine primjenjuje se postupak davanja koncesija propisan tim Zakonom, tako da je nužno što prije usuglasiti ove Zakone.

c) Posljedice koje će proisteći donošenjem ovog Zakona

Kako se na postupak davanja koncesije od 1. siječnja 2009. godine primjenjuje Zakon o koncesijama, nužno je bilo iz Zakona brisati sve odredbe koje su suprotne Zakonu o koncesijama i na taj način stvoriti zakonske pretpostavke za davanje novih koncesija.

Zakon je terminološki usklađen sa Zakonom o koncesijama.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj 6/02-pročišćeni tekst, 41/02., 91/03., 58/04., 39/08. i 86/08.) predviđena je mogućnost da Zakon bude donijet po hitnom postupku, ukoliko to između ostalog, zahtijevaju osobito državni razlozi ili otklanjanje većih poremećaja u gospodarstvu.

Zakon o javnim cestama potrebno je hitno uskladiti sa Zakonom o koncesijama, jer se od 1. siječnja 2009. godine na postupak davanja koncesija, pravna zaštita u postupcima davanja i prestanka koncesija primjenjuju odredbe Zakona o koncesijama.

Predlagatelj ocjenjuje da je usklađivanje ovih Zakona od osobitog državnog razloga, jer se nove koncesije za javne ceste mogu početi davati tek nakon usklađivanja navedenih zakona.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

Članak 1.

U Zakonu o javnim cestama (Narodne novine, br. 180/2004, 82/2006, 138/2006, 146/2008, 152/2008 i 38/2009) članak 48. mijenja se i glasi:

„Članak 48.

- (1) Koncesijom se stječe pravo građenja i upravljanja autocestom i pojedinim cestovnim objektima na državnoj cesti (most, tunel i dr.) koje uključuje pravo gospodarskog korištenja autoceste ili objekta na državnoj cesti te pravo rekonstrukcije i održavanja autoceste i cestovnog objekta na državnoj cesti tijekom trajanja ugovora o koncesiji i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje pratećih uslužnih objekata i obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrba gorivom, servisnih usluga i sl.
- (2) Koncesionar je ovlašten odlučivati o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti sukladno propisima iz članka 46. ovoga Zakona.
- (3) Koncesija na javnoj cesti ne može se dati na vrijeme dulje od 40 godina.
- (4) Koncesija na javnoj cesti smatra se koncesijom za javne radove, odnosno koncesijom za javne usluge, u smislu Zakona o koncesijama.“

Članak 2.

Naslov iznad članka 49. i članak 49. mijenjaju se i glase:

„*Pripremne radnje za davanje koncesije*

Članak 49.

- (1) Pripremne radnje za davanje koncesije, po nalogu davatelja koncesije, provodi Ministarstvo sukladno Zakonu o koncesijama.
- (2) Pripremnim radnjama smatraju se osobito:
 - procjena vrijednosti koncesije,
 - izrada studije opravdanosti davanja koncesije,
 - imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju,
 - izrada dokumentacije za nadmetanje.
- (3) U provedbi pripremnih radnji Ministarstvo može povjeriti obavljanje određenih stručno-tehničkih poslova stručnim pravnim osobama nadležnim za obavljanje poslova upravljanja, građenja i održavanja autocesta.“

Članak 3.

Naslov iznad članka 50. i članak 50. mijenjaju se i glase:

„Postupak davanja koncesije

Članak 50.

- (1) Postupak davanja koncesije provodi Ministarstvo sukladno odredbama Zakona o koncesijama.
- (2) U projektima javno-privatnog partnerstva u postupku davanja koncesije primjenjuju se i odredbe o odobravanju prijedloga projekta, dokumentacije za nadmetanje s priložima i konačnog nacrtu ugovora o koncesiji sukladno Zakonu o javno-privatnom partnerstvu.“

Članak 4.

Naslov iznad članka 51. i članak 51. mijenjaju se i glase:

„Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja

Članak 51.

- (1) Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja u postupku davanja koncesije donosi Vlada kao davatelj koncesije u ime Republike Hrvatske.
- (2) Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja sadrži osobito:
 - naziv davatelja koncesije s brojem i datumom donošenja odluke,
 - naziv odabranog ponuditelja,
 - predmet koncesije,
 - prirodu i opseg te mjesto obavljanja djelatnosti koncesije,
 - rok trajanja koncesije,
 - osnove financiranja,
 - uvjete za povjeravanje trećima pojedinih radova ili usluga koje su predmet koncesije,
 - posebne uvjete kojima tijekom trajanja koncesije mora udovoljavati ponuditelj,
 - iznos naknade za koncesiju ili osnovu za utvrđivanje iznosa naknade za koncesiju koju će koncesionar plaćati,
 - mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
 - mjere očuvanja i zaštite okoliša,
 - rok u kojem je najpovoljniji ponuditelj obavezan potpisati ugovor o koncesiji s davateljem koncesije,
 - obrazloženje razloga za odabir ponuditelja,
 - uputu o pravnom lijeku,
 - potpis odgovorne osobe i pečat davatelja koncesije.
- (3) Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja može sadržavati i druge odgovarajuće podatke u skladu s dokumentacijom za nadmetanje.“

Članak 5.

Članak 52. mijenja se i glasi:

„Članak 52.

- (1) Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara u skladu s odredbama ovog Zakona te Zakona o koncesijama kao što su:
 - predmet koncesije,
 - rok trajanja koncesije,
 - osnove financiranja,
 - posebni uvjeti kojima mora tijekom trajanja koncesije udovoljavati koncesionar,
 - visina naknade za koncesiju te način i uvjeti njezina plaćanja,
 - mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
 - uvjeti za povjeravanje trećima pojedinih radova ili usluga koje su predmet koncesije,
 - mjere očuvanja i zaštite okoliša,
 - prestanak ugovora o koncesiji,
 - uvjete primopredaje autoceste odnosno pojedinog objekta na državnoj cesti po prestanku ugovora o koncesiji.
- (2) U projektima javno-privatnog partnerstva na sadržaj ugovora o koncesiji primjenjuju se i odredbe Zakona o javno-privatnom partnerstvu.
- (3) Davatelj koncesije mora odabranom najpovoljnijem ponuditelju ponuditi potpisivanje ugovora o koncesiji u roku od 20 dana od trenutka kada je odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja postala konačna.
- (4) Ugovor o koncesiji mora se potpisati u roku od 60 dana od trenutka kada je odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja postala konačna.
- (5) Ugovor o koncesiji sastavlja se u pisanom obliku, a potpisuju ga Ministar i odabrani najpovoljniji ponuditelj.“

Članak 6.

Naslov iznad članka 53. i članak 53. mijenjaju se i glase:

„Primjena Zakona o koncesijama

Članak 53.

Na sva ostala pitanja koja se odnose na koncesije a nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama.“

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u „Narodnim novinama.“

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim se člankom određuje da se koncesija može dati samo za autocestu ili pojedini cestovni objekt na državnoj cesti, sadržaj koncesije, povjeravanje cestovnog zemljišta javne ceste u koncesiji na korištenje, rok na koji se koncesija daje te vrste koncesije na javnoj cesti u smislu Zakona o koncesijama.

Prema ranijem Zakonu o koncesijama krajnji rok na koji se koncesija mogla dati bio 99 godina, a važeći članak 50. Zakona o javnim cestama propisao je da Hrvatski sabor donosi odluku o davanju koncesije za autocestu ili pojedini objekt na državnoj cesti ako se koncesija daje na vrijeme od 33 godine i dulje, a Vlada ako se koncesija daje na vrijeme do 33 godine. Sada se rok na koji se koncesija daje ograničava na 40 godina sukladno ograničenju propisanom Zakonom o javno-privatnom partnerstvu.

Uz članak 2.

Ovim člankom određen je subjekt za provedbu pripremnih radnji za davanje koncesije i utvrđena mogućnost angažiranja određenih stručnih osoba nadležnih za upravljanje javnim cestama (autocestama) za obavljanje pojedinih stručno-tehničkih poslova u provedbi pripremnih radnji.

Odredbe ovoga članka nisu bitno izmijenjene u odnosu na odgovarajuće važeće odredbe Zakona o javnim cestama.

Uz članak 3.

U članku se navode opći propisi koji se primjenjuju na postupak davanja koncesije.

Uz članak 4.

U članku se Vlada Republike Hrvatske određuje za davatelja koncesije za javnu cestu (autocestu), koja donosi odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja. Naime, kako je krajnji rok na koji se koncesija može dodijeliti ograničen sa 99 na 40 godina, a Vlada Republike Hrvatske je prema važećim odredbama ovlaštena dodijeliti koncesiju na rok do 33 godine, ocijenjeno je opravdanim ovlastiti Vladu Republike Hrvatske za donošenje odluke o odabiru i davanju koncesije do krajnjeg propisanog roka.

Člankom se nadalje određuje sadržaj odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja te otvara mogućnost proširenja sadržaja odluke drugim odgovarajućim podacima, sukladno dokumentaciji za nadmetanje.

Uz članak 5.

Određen je sadržaj ugovora o koncesiji, uz mogućnost da se ugovorom reguliranju i druga pitanja koja nisu navedena u Zakonu, određen je rok u kome davatelj koncesije mora odabranom ponuditelju ponuditi na potpisivanje ugovor o koncesiji, rok u kome su ugovorne strane dužne potpisati ugovor o koncesiji te tko potpisuje ugovor o koncesiji u ime davatelja koncesije.

8

Uz članak 6.

Utvrđena je supsidijarna primjena Zakona o koncesijama.

Uz članak 7.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

**TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA O JAVNIM CESTAMA
KOJE SE MIJENJAJU**

Koncesija

Članak 48.

Koncesijom se stječe pravo građenja i upravljanja autocestom i pojedinim cestovnim objektima na državnoj cesti (most, tunel i dr.) koje uključuje pravo gospodarskog korištenja autoceste ili objekta na državnoj cesti te pravo rekonstrukcije i održavanja autoceste i cestovnog objekta na državnoj cesti tijekom koncesijskog razdoblja i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje pratećih uslužnih objekata i obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrba gorivom, servisnih usluga i sl.

Javni natječaj za dodjelu koncesije

Članak 49.

- (1) Odluka o davanju koncesije donosi se na temelju provedenoga javnog natječaja.
- (2) Natječaj iz stavka 1. ovoga članka priprema i provodi Ministarstvo.
- (3) Davatelj koncesije natječajem utvrđuje uvjete, pogodnosti i jamstva za dodjelu i ostvarenje koncesije.
- (4) Postupak provođenja natječaja propisuje ministar.
- (5) Stručne poslove u svezi s pripremom natječaja i odluke o davanju koncesije za autoceste, državne ceste i pojedine objekte na državnim cestama obavljaju Hrvatske autoceste d.o.o.

Odluka o koncesiji

Članak 50.

Hrvatski sabor donosi odluku o davanju koncesije za autocestu, odnosno pojedini objekt na državnoj cesti ako se koncesija daje na vrijeme od 33 godine i dulje, a Vlada ako se koncesija dodjeljuje na vrijeme do 33 godine.

Sadržaj odluke o koncesiji

Članak 51.

Odlukom o davanju koncesije određuje se osobito:

- predmet, odnosno sadržaj koncesije,
- podnositelj ponude i njegova sposobnost ostvarivanja koncesije,
- vrijeme trajanja koncesije,
- mjerila za utvrđivanje visine cestarine,

- mjerila i visina naknade za koncesiju,
- pogodnosti ponude glede sredstava, opreme i zaposlenika,
- mjere očuvanja i zaštite okoliša,
- osnove financiranja,
- način i razlozi prestanka koncesije.

Ugovor o koncesiji

Članak 52.

- (1) Na temelju odluke iz članka 50. ovoga Zakona, ugovor o koncesiji s podnositeljem ponude sklapa ministar.
- (2) Ugovorom o koncesiji obvezno se utvrđuju: bliže namjene za koje se daje koncesija, posebni uvjeti kojima tijekom korištenja koncesije mora udovoljavati korisnik koncesije, visina naknade za koncesiju, uvjeti i način plaćanja naknade, jamstva korisnika koncesije, druga prava, obveze i odgovornost korisnika i davatelja koncesije, način razrješenja odnosa u slučaju prestanka koncesije prije isteka roka na koji se koncesija daje, postupak i uvjeti preuzimanja autoceste, odnosno pojedinog objekta na državnim cestama nakon isteka koncesije.
- (3) Izvršavanje ugovora o koncesiji za autoceste, državne ceste i pojedine objekte na državnim cestama nadzire Ministarstvo, koje je dužno jednom godišnje izvijestiti donositelja odluke o davanju koncesije o izvršavanju toga ugovora.
- (4) Ministarstvo je dužno jednom godišnje izvijestiti Ministarstvo financija o iznosima uplaćenih naknada za koncesije u državni proračun.

Upisnik koncesija

Članak 53.

- (1) Odluke o davanju koncesije iz članka 50. i ugovori o koncesiji iz članka 52. ovoga Zakona upisuju se u posebni upisnik koji vodi Ministarstvo.
- (2) Način vođenja upisnika i obrazac upisnika propisuje ministar.